

HETILAP.

A zentai járás és környékének közlönye.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Schvarcz Sándor könyvkereskedése, hová a lap szellemi részét illető közlemények, előfizetések és hirdetések is küldendők.

Kéziratok nem adódnak vissza.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Egyes szám ára 5 kr.

Előfizetési díj:

Egész évre 2 frt. — Félévre 1 frt.

Hirdetési díjak: Egész oldal 16 — Fél oldal 8-50 Negyed oldal 4-50. — Bélyeg díj minden hirdetés után 30 kr.

Nyilvántartott sora 10 kr.

Zenta, 1889. február 23.

Rendesen tapasztaljuk, hogy az kiabál lehangosabban, akinek a háza ég. És ez nagyon természetes, mert véres verejtéken szerzett vagyont, ha a pusztulás és enyészet martalékává válik, nehéz ismét helyre-pótolni.

Áll ez a feltevés azokról, kik valóban saját szorgalmuk, fáradozásuk után jutottak „szegénységükhöz“, kik krajczárból szereztek a forintot, kik éjjelüket nappallá téve hangyaszorgalommal rakták vagyónkájuk alapját.

Meghallgatva azonban a mai nemzedék jajveszékelését, a földműves panaszát, az iparos jaját, a kereskedő sóhaját; azt gondolhatnók, hogy közeig a végromlás, pusztul a világegyetem. Ily szomorú következtetésekre kellene juthunk, ha a majdnem általános panaszokat valóban indokoltaknak kellene elfogadnunk, ily reménytelen, vigasztalan gondolatok ülnék uralmukat felettünk, ha nem az emberekben, hanem az időkben keresnők az általános panaszoknak okát.

„Rosz idők járnak“, „nem lehet már megélni“, „drága az anyag és csekély a munkadíj.“

Fordítsuk csak meg az eszmemenetet, állítsuk ide a teljes valójában.

Alig két évtized óta az anyag értéke 30—40%-kal esökkent. Mindenféle nyers terménynek ára alább szállt és mindemellett az iparos készítményeit a régi sőt magasabb árban fizetjük. Az általános panaszok a „rosz idők“ miatt tehát valóban nem bírnak alappal, máshol kell tehát bajaink kuforrását keresni, nem az időkben, hanem az emberekben rejlik a hiba.

A földműves nem törődik eleget földje művelésével, nehéz munka nem izlik neki, sok időt fecsérel el a mulatságokra, oly vállalatokba bocsájtkozik, melyekben tyuk és abe közti viszony keletkezik. Könnyebben él, de a mellett egyik láncz földje a másik után vándorol mások kezére.

Az iparosnak nem tetszik mestersége; sógor, koma hivatalnokká teszi, mihez nem értvén, fegyelmi uton távozik az áhított hivatalból, miközben kundsajtjait elveszti, mesterségét elfeledi.

A kereskedő nem az ifju korában tanult szakmáját műveli, hanem belebocsájtkozik olyanba is, melyhez ugy értelme valamint anyagi ereje hiányzik. Kontárok

összessége képezi a mai társadalmat. Alig végezte a gyermek tanonczéveit, ki sem mozdult még a szülői házból, még kevésbé szülő-városából, hogy önálló embernek nélkülözhetlen tapasztalatokat gyűjtsön, már is saját szakállára működik. És ezekben, nem az idők mostohaságában rejlik a baj.

Kényelem utáni vágy uralja a mai nemzedéket; irigység, kajánság lakozik bennünk mindazok irányában, kik ifjúkori szorgalmukkal biztosították öreg napjainkra a kényelem előnyeit, ahelyett, hogy követnénk apáink mintaképül felállítható szorgalmát, sárga irigység fogja el lényünket.

És azok lármáznak, jajgatnak legjobban, kik legkevesebbet tesznek jövő boldogulásuk érdekében. Ég a házuk, de nem törekednek buzgalmas észszerű közreműködésükkel az oltásra, könnyelműen nézik pusztulásukat, nincs elég akaraterejük a viszontagságokkal megküzdeni, pedig csak az él igazán, ki egyszersmind küzd is.

Nem az időkben, de az emberekben rejlik a baj kuforrása!

Gyászbeszéd

Rudolf trónörökös fölött.

Tartotta dr. Fleisch Ármin ker. rabbi

az ó-kanizsai izr. imaházban 1889. évi február hó 14-én.

„Jertek az Ur színe elé ujjongással, jertek szent esarnokába hála-érzettel“ — a köszönet dicsőítő himnuszait zengje ajkátok — mondja a zsoltáros — ha az Ur hajlékába léptek be, naponta, kora reggel, mikor a nap fényes sugára tör ki s a csillagok bevonják ragyogásukat, — mikor a paesirta mosolygó danájával üdvözlí a hajnalpir beköszöntését a természet nyitott templomában; örömmel adunk hálát a Mindenhatónak, hogy az éj sötétjében nem zudította reánk a rombolás és pusztítás ádáz küldötteit, hogy örökös angyalainak védszárnyai alatt pihenhetünk ki napi fáradságainkat, hogy éltető erőt szívtunk testünkbe, elgyengült tagjaink megizmosodtak és újult lélekkel, vidám üdeséggel foghatunk ismét szent hivatásunkhoz, közeledhetünk életünk boldogságához — hozzád óh Mindenható, az Ég és Föld kegyelmes atyjához fordulunk naponta a köszönet eme tudatával, a hála emez érzésével, az öröm eme kifakadásával — ha átlépjük ez isteni ház szent küszöbjeit; de vajjon a mi most, e szokatlan órában gyűjt egybe bennünket a templom falai közé, szintén öröm és hála-érzet?

Talán ujjong szívünk, talán örvend lelkünk? Óh, ki nem látja, ki nem tudja?! — Csak egy pilantás a templom külszinére, nem hirdeti eléggé a fekete lepel, nem szólnak világosan e falak, arczotok komolysága nem ékes szóvivője hangulatunknak, szemitekőben ragyogó könyecseppek nem tükrözik-e vissza szívetek keservét, lelketek aggodalmát; a bánat nyomasztó érzete nem hatja át lényeteket, nem szólal-e meg mindenütt a gyász, a keserv, a szomorúság sivar, tompa morájától kísértén, hogy ime, oly időt értünk el, minőt a próféta jószolt borongos, komor látomásában: „Hogy elnémul minden örömmek és vigalomnak hangja, mert a bánatörzet fátyola lepi el a kedélyeket országszerte.“

Mikor valósult jobban ezen ige, mint azon pillanattól kezdve, midőn a villámgyorsasággal szárnyra kapott hír a szélrózsa minden irányában adta tudtul azon szomorú igazságot, hogy az Osztrák-Magyar monarchia közszeretetének örvendő nagy reményekre jogosított trónörököse nincs többé az élők sorában!

Mennél váratlanabb volt az esemény annál megrendítőbben hatott mindannyiunkra, a trón számolyától kezdve a kunyhó legigénytelenebb lakójáig egyaránt keltett borzadást mindenki a végzet eme súlyos csapása, nem volt harcos, kinek kezéből e rémhír hallatára ki nem hullott

volna a fegyver, küzdött légyen bár mily szent eszméért; a legnemesebb lelkesültség tovaragadó lüngja mintegy parancsszóra lohadt le a színelom e nyomása alatt; a legelénkebb munkakedv bányu aggodalommal süllyedt, méla borongássá törpült a sors eme szeszölye közepette. Nem volt szem mely könyekben nem uszott volna, a koronás király épugy mint a kenyér után kereső munkás, széles e birodalom minden polgára siratta az elhunytat, siratta az élőket! Kit nem száll meg a szomorúság bánatos hangulata ha tudja, hogy koronás királya, legalkotmányosabban uralkodó fejedelme, legkegyesebb és legnemesebben érző és legdicsőbben kormányzó földi atyja szívet a fájdalom és keserűség győtrő fullánkjai égetik; ki nem könnyez, ha tudja, hogy azon szív, mely telve van szeretettel népe iránt, melyből az igazság és jóság kiapadhatlan forrásának boldogító sugárai özönlenek — most örömtelen, mert vágyainak legboldogítóbb életeleme a halál rideg és kiméletlen kezei között nyugszik. Kit hagyhat érintetlenül, mely hazafi nem könnyez, ki nem érez részvétet azon fájdalom iránt, mely a királyi atyát érte, midőn gyermeke, legszebb és legvérmesebb reményeket beigazolt magzata, életkorának legszebb tavaszán, a ravatalon fekszik, a sirba vitetik, magával temetve mindent, a mit szellemi kincsekben, tudományban, a lélek dicső tulajdo-

Felolvasás a gazdakörben.

(Folytatás.)

„És most áttérek egy másik fontos dolog tárgyalására, a trágyára és annak kezelésére. A trágya a gazdaság lelke, a gazda jólétének egyik nélkülözhetetlen alapja és mert a föld termő erejének fentartására nélkülözhetetlen — szükséges, hogy a trágya szaporítása, kezelése és felhasználása a lehető legokosabban történjen. Mit csináljunk tehát, hogy jó trágyát nyerhessünk? A felelet erre az, hogy mindenképp felett és első sorban termeljünk sok és jó takarmányt, hogy sok marhát tarthassunk és ezen sok marhát jól tarthassunk. Mert a sok és jó takarmány után származhatik csak sok és jó trágya; ezt a trágyát vigyük aztán egy olyan gödörbe, amelyiknek alapja kemény agyag és jól le van sulykolva, vezessük egy esatornán a vizet ki az istállóból ennek a gödörnek egyik pontján a földbe ejtett ócska hordóba, melyből aztán a trágyát időnként meglocozoljuk. Ha 2-3 láb magasságot elér a felrakott és minden reggel egyenletesen eltéregtetett trágya, akkor be kell takarni egy kis hüvely vastagságú földréteggel, hogy azok a léggé változott anyagok, amelyek a földet igen jól porhanyítani képesek, visszamaradjanak. Ha ily módon a trágyatelep a föld felszínén felel egy jó ölyyre felemelkedett, akkor egy tenyérnyi földdel betakarjuk s olykor megütöztvén 3-4 hónapig éni engedjük és ezután kihordjuk. Az ilyen trágyatelepen aztán egyformán érik a trágya, melyet midőn a szántóföldre kihordunk, rögtön szétteregtetünk, s ezután az első dolog az, hogy a trágya leszántassék, még pedig lehető tökéletesen, oly formán, hogy az eke után járjon egy gyermek, ki a gereblyével a barázda széléről lekaparja a trágyát a barázdába. Ha azt akarjuk, hogy a trágya sokáig eltartson a földben, akkor azt 5-6" mélyen szántsuk le, mert minél inkább el van zárva a vastag földréteg által, annál tovább hat.”

„A ló, szarvasmarha, sertés, juh és baromfi-trágya minőségéről röviden most csak annyit jegyzek meg, hogy a mi talaj- és éghajlati viszonyunk alapján — leghelyesebb, ha ezeket összekeverve kezeljük a trágyatelepen.”

„Ezek után engedjék meg, hogy egyetnást elmondhassak a különböző álló tavaszi vetésekre is.

„Hogy a tavaszi, de egyáltalán bármily növények — sikerüljenek és a gazda fáradságát kézzelfogható haszon kísérje, erre nézve azt kell első sorban föltételül kiszabnom, hogy alájuk a talajt ősszel jól megmélyítsük, s ha sem valami nagy zápor meg nem verte, sem gaznövények hirtelen el nem borították azt, akkor a tavaszi szántás helyett adjunk a földnek egy erős foga-

naiban nemes érzelmekben magának gyűjtött. A mely polgár keblébe a királyra iránti hűség és szeretetnek csak legparányibb csirája is van ültetve, azt nem hagyhatja fájdalomérzet nélkül ama szívet szaggató jelenség, hogy a királyi atya oly fiut vesztett el, kire alkalmazható a szoltáros szava: Szébb voltál a többi embereknél, kedvesebb és tetszetősebb, kiválóbb volt lángelméd, erősebb volt akaratom, nagyobb volt tetterőd mint az emberek milliójé. — bájözön volt kiütve ajkaidon, Isten megáldott mindazzal, a mi csak egy földi szülöttet hatalmassá, hirnevessé, közkedvelté, ünnepeletté és boldoggá tehet; nem kinos gyötrelem az apára elveszteni fiát, egyetlen fiát, kinek mindent rendelkezésére bocsájthatott volna, a mi csak a földön szemnek és szívnek gyönyörthozó lehet.

Minél jobban szeretjük királyunkat, mennél inkább varázsoljuk lelki szemünk elé azon tetteket, miket dicsőségteljes uralkodása alatt népének jólétéért, üdvéért fejlesztéséért és boldogításáért fáradságtalan buzgalommal alkot; annál igazoltabb részvétünk, annál jogosabb azon általános osztatlan grász, mely országiszerte mindenütt élénk kifejezésre jut, s mely tul hat határainkon, tul óceánokon, tul földrészekon.

(Folytatjuk.)

solást és így menjünk rá a sorvetőgéppel. Ha megvan a tavalyi nyomakodva és kezd csak egy kissé is gazosodni, akkor a szántás elmaradhatatlan lesz és az legyen okvetlenül sekély. Ekkor történjen aztán a vetés, mely lehetőleg ne kézi, hanem gépvetés legyen. Egyebekben a vetőmagról a következőket jegyzem meg. Alig hiszem, hogy volna olyan gazda közöttünk, akinek igazi jóféle gabona rostája és egy kis konkolyozó gépje ne volna. — Vegye tehát elő ezeket az eszközöket a gazda, rostálja meg a vetőmag árpát, zabot, egyszer, ha kell kétszer, sőt háromszor is, hogy így az a vetőmag árpa és az a vetőmag zab a leg-súlyosabb, a legnagyobb és a legfejlettebb szemekből álljon Mikor a rostálással készen van, a konkolyozón eresse által az egész mennyiséget, hogy abból a borsó, konkoly s egyéb kisebb gömbölyű gazmagvak külön választassanak.

„A zabot és árpát megszokta lepni a por-űszög, ez ellen a kékköoldattal védekezhetünk úgy, hogy 5 köböl árpa vagy zabra 1 kgr. kékkövet számítva, azt 3-4 óráig ezen oldatban áztatjuk, s ha megszikkadt elvetjük.

A vetéssel lehetőleg iparkodni kell, s hogy a vetés kézzel történjen-e vagy géppel, erre nézve alig hiszem, hogy legyen olyan gazda, ki velem együtt azt ne mondaná, hogy mindenesetre géppel. A gép és kézi vetésnél általában arra kell ügyelni, hogy az mélyen ne történjen, ha 2 hüvelyknél mélyebbre kerül a mag a földbe az már vagy nem csirázik, vagy ha igen, akkor oly későn, hogy eredményt attól várni alig lehet.

„A vetés befejeztével a gazdának ügyelni kell arra, hogy a talaj felszínén ne cserepesedjen meg, mert ha igen, akkor az a cserepes talaj gátolja a mag csirájának a kibúvását, — ezen tehát éles és nem nehéz tövis boronálással segíthetünk. Mikor végül az őszi vetés, valamint később a tavaszi vetés is annyira meg van erősödve, hogy a jóság taposása benne kárt nem tesz, akkor a vetés megfogásolása következik. Azonban meg kell jegyeznem, hogy a vetések ily módon való üdvös megmunkálása csak akkor lehetséges, ha azok géppel vannak vetve. A vetőgépek fontosságát én olyannak tartom, a mely egy-egy gazda boldogulásának előmozdítására végtelenül nagy befolyással van. Mielőtt azonban erről szólnék, tekintettel a különböző álló kikeletre — fontos dolognak tartom megemlékezni azon műveletről, mely az őszi vetéseknél a termés sikerét biztosíthatja.

„Tudjuk, hogy a száraz téli hidegben a talaj összehúzódik annyira, hogy meg is repedezik. Ha a tavaszi meleg nappal beköszönt, a föld kienged, az éjjeli fagyok után aztán ismét összehúzódik; ha felmelegszik az idő, az éjjeli fagyot ismét meleg váltja fel és ha az éj beáll, az újra megfagy. Ez alatt a föld a folytonos fagyás kiengedés után oly annyira felemelkedik, meglazul, hogy nem ritkán a növényke gyökere csupaszon marad és mivel nincsen a mi betakarja megfagy — tehát elpusztul. — Ezen aztán úgy segítünk hogy vetésünket, a mint a talaj annyira megszikkadt, hogy többé ragadni nem fog — meghengerezzük. A henger a felemelkedett földet, mely a gyökértől eltávolított — összenyomta, s a növénynek a gyökérét mintegy újra betakarta. Az ilyformán a felületen összenyomkodott földet a fogasolás által meg kell lazítani hogy alórol a nedvességnek útját álljuk, a felülről jövő harmatot és levegőt pedig a növénykének rendelkezésére bocsássuk. Ezen műveletet azonban csak a sorbetett növényeknél tehetjük meg. Szórva vetett gabonát csak akkor szabad fogasolni, a mikor a vetés bujasága miatt már az ősszel aggodalmaink lehettek. Ezzel a fogasolással megtépjük a növényzetet, s a sérülés folytán a buja fejlődésben kissé visszatarjuk.

„A szórva vetett gabona tavaszi ápolása éppen úgy történik, mint ha az sorba volna vetve, — egészen a hengerezésig. Itt is a fölfagyott talajt kell vissza nyomni a gyökéren mint azt a sorbetett növényeknél érintettem, de már a hengerezés hatásának esetleges hátrányait hogy megszüntessük — fogas boronát nem, hanem tövis boronát, mely lehetőleg éles és új legyen kell használni.

(Folytatjuk.)

Buzatermelés és buza fogyasztás.

A newyorki „Bradstreets Journal” azon amerikai közlönyök közé tartozik, melyek közleményeit alaposság és megbízhatóság jellemzik. Ez okból nem tartjuk érdektelennek reprodukálni a nevezett lapnak azon cikkét amely a világ buza-termelésével és buza fogyasztásával foglalkozik.

Az összes államok 1888-iki buza-termése 772.8 millió hektoliterre tehető. Ezzel szemben 1888. júliustól 1889. júniusig a fogyasztási szükséglet 779.1 millió hektoliter. E szerint 6.3 millió hektoliterrel kevesebb termett, mint amennyi szükségeltetik, de az 1887-iki készletekből bőven kikerült. A termésről és a fogyasztásról a „Bradstreets Journal” a következő adatokat közli:

	Fogyasztás millió hektoliterekben	Termelés millió hektoliterekben
Amerika	145.6	112.2
Oroszország	92.1	67.5
Franciaország	91.0	112.6
India	80.5	67.6
Ausztr.-Magyarország	53.5	46.5
Spanyolorsz. Portugal	40.8	45.7
Olaszország	39.4	54.9
Németország	36.1	40.8
Nagybritannia	22.9	72.9
Ausztrália	14.8	8.1
Canada	14.1	11.3
Hollandia, Belgium	8.9	16.9
Románia	7.7	5.6
Más országok	125.4	116.5
	772.8	779.1

A fenti táblázatban az országok termelési nagysága szerint vannak felsorolva. Ha a fogyasztás mérve vétettek tekintetbe, akkor a sorrend más volna, még pedig első helyen állana Franciaország, aztán következnek Amerika, Nagybritannia, India, Oroszország, Olaszország, Austria Magyarország stb.

Kitetszik a fenti összeállításból, hogy azon hat államnál, amelyeket par excellence fogyasztó államnak szoktak nevezni, a termelés összesen 239.1 millió hektoliter és hogy ezzel szemben a fogyasztási szükséglet 343.8 millió hektoliter. Marad tehát fedezetlen szükséglet 104.7 millió hektoliter, melyből jut Nagybritanniára 50 millió hektoliter, Franciaországra 21.6 millió hektoliter, Olaszországra 15.5 millió hektoliter, Hollandiára és Belgiumra 8 millió hektoliter, Spanyolországra és Portugáliára 4.9 millió hektoliter és Németországra 4.7 millió hektoliter. A fedezetlen fogyasztási szükséglettel szemben áll a többi nyolc állam termelési többlete 98.4 millió hektoliterrel. E többletből jut:

Amerikára	33.4 millió hekt.	vagyis 33.94%
Oroszországra	24.6	25. —
Indiára	12.9	13.11
Austr.-Magy.	7.0	7.11
Ausztráliára	6.7	6.81
Canadára	2.8	2.85
Romániára	2.1	2.13
Más országokra	8.9	9.05

E szerint Ausztrália 45, Románia 27, Oroszország 26.7, Amerika 23, Canada 20, India 16 és Austria-Magyarország 13 százalékát utolsó termésüknek képesek piacra hozni és ennek kelendő-sége tekintettel a kimutatott fogyasztási szükség-letre bizonyosra vehető.

Ami különösen monarchiánkat illeti, a fentebbi adatok szerint annyit volnánk képesek exportálni mint a legjobb 1867. és 1868-iki években.

Helyi és vidéki hírek.

— Gönczy Rezső ur, hazánk egyik legkittünbőbb zongoraművésze, az ország több városaiból ajánlatot kapott hangversenyek rendezése iránt. E fölszólításnak engedve, Gönczy ur elhatározta, hogy márczius hó 15-től a husvéti ünnepig terjedő körutazást fog tenni és ez utazás program-jába városunkat is felvennie, ha a hangverseny jövedelmét csekély 100 ft erejéig biztosítanók. Zentán már rég nem részesültünk valamely kiválóbb műelőzetben, felhívjuk tehát az érdeklődők figyelmét, miszerint ez ügyben kiadóhivatalunk-

ban (Schvarecz Sándor könyvkereskedése) bővebb információk adatnak.

— **A bács-bodroghmegyei helyi érdekű vasutak építési vállalata** tegnap este tartotta meg táncvizalmát, melyről bővebben csak jövő számunkban emlékezhetünk meg. Már most mondhatjuk azonban, hogy oly pazar fényvel Zentán bál még nem lett rendezve, és az általános érdeklődés a mulatság iránt oly nagy volt nálunk valamint az egész kerületben, melyet az építendő vasutal behálózna, hogy az azon megjelenők úgy intelligentiára valamint számra nézve a legvérmesebb várakozást is túlhaladják.

— **Az idei sorozás**, miután a parlamentben most tárgyalt véderő törvényjavaslat még huzamosabb időt igényel, míg törvényűvé válik, márczius 1-ről bizonytalan időre elhalasztották.

— **Adakozás.** Az „Erdélyrészi Magyar Köz-művelődési Egyesület” által elkészíteni szándékolt lobogóra Guelminó Alajosné urnő ivén adakoztak: Boromisza Jánosné 1 frt, Matkovits Józsefné 2 frt, Rezsnyei Aurélné 1 frt, Nagy Jánosné 1 frt, Homolya Antalné és Lászlóné 1 frt, Kászó Istvánné 1 frt, Vinkler Edéné 1 frt, Szalay Jakabné, Elek Ilona, Farkas Veronika 50—50 kr., Kerekes Regina és Kerekes Károlyné 40—40 kr., Guelminó Antalné, Straubertné, Guelminó Etel, Kovács Péterné, Kolosánszky Józsefné, Piszár Pálné 30—30 ke., Udvardy Ida, Udvardy Julianna, Balog Teréz, Szécsényi Istvánné, Balog Etel, Temesvári Sándorné, Balog Julianna, Gyetvai Jánosné, Pető Gergelyné, Kőrösi Erzsébet, Kovács Mariska 20—20 krt, összesen 14 frt 50 kr., mely összeg a gyűjtő által f. évi február hó 12-én a tekintetes városi tanácsnak átadatott.

— **A február 16-án** megtartott ipartestületi táncvizalom az idén nem volt oly látogatott, mint az a kitűzött czél iránti tekintetből várható volt, és így az iparos tanoncok iskoláztatására reményelt jövedelem alig említésre méltó összeget eredményezett. A bál mindamellett igen kedélyesen folyt le és egész kiváló-kiviradtig mulattak azon. Felülfizettek a következők: Schambach Emil 3 frt, Keleso József szanádi 2 frt, id. Temesváry Sándor 1.80, öz. Benes Andrásné 2 frt, Jankovics József 1.50, Sváb Károly eszéki földbirtokos 1.20, Jedlicska István, Suber Ignác, Kis Ferencz mészáros, ifju Temesváry Sándor, ifju Búza János. öz. Gráf Gusztávné, Schvarecz Sándor 1—1 frtot, Flesch József, Ráinholcz Antal, Szécsényi István, Münz Lajos, dr. Lendvai Mór, Bán Lajos, Gordán István, Raaman Adolf, Guelminó József, Nagy József, Lantos István 50—50 kr., Kürner Vilmos, Boros Pál, Csernák János, Goldstein Ferencz, Riger Ignác 30—30 kr., Hürkecz István, Jovák Illés, Szili János, Nagy István, Erős György 20—20 kr., Boros József 10 krt, mely felülfizetőknek ez uton is köszönetét fejezi ki a rendezőség.

— **Előleges értesítés.** A zentai önkéntes tűzoltóegylet hushagyó kedden, márczius hó 5-én az Eugen szálloda disztermében rendezi az anynyira kedvelt álarozos táncvizalmát, Pesti Iliusz Lajos szintársulata összes tagjainak közreműködésével 60 kr. személyenkénti belépti díj mellett. Legdiszesebb kosztümök 50 krtól 1 frtig a szintársulatnál lesznek kaphatók. Melegen ajánljuk az élvezni vágyó közönség pártfogásába annál is inkább, mert a jövedelem még egy szivattyu beszerzésére lesz fordítva.

— **A zentai iparos olvasóköri által** könyvtára javára f. é. február hó 9-én rendezett felolvasással és tánczsal egybekötött tombolaestély alkalmával felülfizettek: Guelminó Alajos, Nagy János vendégül 1—1 frtot, Nikel János, Baresy Zsigmond 70—70 krt, Klenóczky Pál 60 krt, öz. Gráf Gusztávné, ifju Bakay Károly, Rieger Alajos 50—60 kr., Sándor Antal, Reinholcz Ferencz, Sándor Mihály 40—40 kr., Kovács József, Hellemberger Emil 30—30 kr., Horvát András, Börcsök József, Szalai Lőrincz, Csik Dániel, Reinholcz Antal, Erős György, Popp Ferencz, Keresztúry Gyula 20—20 kr., Arvay István 10 kr., Münz Lajos 40 kr., Hürkecz István 50 kr., Fendsik Károly 10 kr., Kenyeres István 40 kr., Gschwantner Ferencz 30 kr. Fogadják örötte a neves adakozók a rendezőség köszönetét.

— **Öngyilkosság.** Böhm Sándor, Böhm M. helybeli lakos fia, ki Budapesten pinczérkedett f. hó 19-én d. u. 2 órakor a városligetben pisztolyal halántékán lötte magát. 5 levelet találtak nála, melyek egyike a rendőrséghez volt címelve és ebben életuntását jelző, mint öngyilkosságának okát. A lövés nem okozott rögtöni halált és a Rókuskórházba szállították, hol másnap kiszvedett.

— **A közmondás szerint** „nem eszi meg a kutya a telet.” E közmondás az idén is igazmondássá vált, mert a már-már tavaszodni kezdő időt a lefolyt héten zord tél váltotta fel. A földet magas hólepel borítja el és hatalmas fagyok vivnak párbajt az emelkedő napnak kevéssé lejtős irányban alászálló sugaraival. Reméljük azonban, hogy a nap hosszabbodó uralmával szemben tél koma huzza a rövidebbet.

— **Ókanizsai levelezőnk** írja: „F. hó 14-én d. e. 11 órakor tartott a helybeli izr. hitközség gyászistentiszteletet az elhalt trónörökös lelki üdvéért. A templom fekete lepellel volt bevonva s a közönség nagy tömegekben jött ez alkalomra felekezeti különbség nélkül, mert tudták, hogy e hitközség hírneves s kitűnő szónoka bizonyára oly beszédet fog tartani, mely minden művelt embernek enyhülést fog nyújtani a nagy veszteség felett. Ott volt a városi képviselőtestület, a hatóságok, a róm. kath. egyház képviselője élén a prépost, a szerb egyház plébánosa, azonkívül a helybeli értelmiség teljes számban. 11 órakor dr. Flesch Armin szeretett rabbinok gyászimával kezdte meg, majd a 16. zsoltár eléneklése után a feketével bevont szöszékre lépve a meghatottság és fájdalom remegő hangján oly fenkölt szellemű eszmékben magas beszédet tartott, mely csaknem egy óráig át magával ragadta az ajtatos közönséget és feszült figyelemmel hallgatta mindvégig úgy hogy könyvekkel telt szemekkel, meghatottan távozott. Különösen remek volt azon ima, melyet a gyászosan elhunytak lelki üdvéért küldött az ég és föld irgalmas atyjához és melyben hosszú életért esedezett felsőleges királyunknak. E beszéd méltán megérdemelné a sokszorosítást, mert úgy részleteiben mint egészében mesteri művet képezett. Mindenki sietett elismerésének és elragadtatásának kifejezést adni a szónok e sikeréhez.”

— **Bíró-választás.** Ó-Becsén f. hó 8-án tartott közgyűlésen a képviselők egyhangulag Terék Károlyt választották meg.

— **Mulatság Adán.** Ma, 24-én rendez az „Adai dalkör” egy táncmulatsággal egybekötött hangversenyt.

— **„Az Ó-Becse és Vidék”-ben** a következő épületes incidenset olvastuk: Várostatyánk párbaja. Az Ó-Becsén f. hó 13-án tartott rendkívüli közgyűlés alkalmával Milassin József képviselő a pénzügyi bizottságot és ez által kiküldött, az árviz védelmi számadásokat felülvizsgáló albizottságot azzal gyanúsította, hogy azok a felülvizsgálatot a szokásos „elsimítás”-sal meg fogják hitványítani. Ezen gyanúsításra dr. Milkó Ignác és Zsótér Andor képviselők kikeltek és előbbi Milassin hitvány aljas rágalmozónak, utóbbi pedig Milassin gyanúsítását páratlan pimaszságnak nevezte el. Ezen minden becsületes embert mélyen sértő kifejezések miatt úgy halljuk Milassin lovagias elégtétel adásra hívta fel Milkó és Zsótér urakat, a kiknek segédei azonban a kihívást azér, mert Milassin több rendbeli becsületbeli ügyei rendezetlenek és mert Milassin okirathamítás és csalás miatt bünyenyítő vizsgálat alatt áll, becsületbíróság elé vinni kívánják. Ezen hírt fentartással közöljük, mivel más hitelesebb oldalról nyert értesítés szerint Milassin, az ellene használt, súlyos sértő kifejezések miatt lovagias elégtétel vétel végett mindez ideig még semmi lépést sem tett. Mi nem találunk eléggé kemény szavakat az olyan magaviselet ellen, a minőt Milassin tanusított akkor, a midőn egy olyan bizottságot gyanúsít, mint községünk pénzügyi bizottsága, a melyben a képviselők legelőkelőbbjei és valamennyi kifogástalan jellemű és becsületes tagjai vesznek részt, a kik ellen soha semmiféle bünyvagy fegyelmi vizsgálat vezetve nem volt és a

kik egyike sem áll valamely bünytetendő cselekménynek még gyanuja alatt sem: de nem tudjuk helyeselni az olyan erős és az ember becsületét legmélyebben sértő kifejezések használatát sem, a minőket Milkó és Zsótér urak használtak, mert az a tanácskozás méltóságának rovására is történik. Véleményünk szerint az elnöklő birónak állott volna kötelességében Milassin rendre utasítani annál is inkább, mert a gyanúsítás legnagyobb részben ellene irányulhatott, mivel az elnöklő biró szinte egyik tagja és természetesen vezetője is annak a pénzügyi albizottságnak, melyre Milassin a „bűn elsimítás” vádját mérészelte emelni.

— **Vád alá helyezett alkapitány.** Antunovits Andor alkapitány ellen a szabadkai bünytető bíróság személyes szabadság megsértése, hivatalos hatalommal való visszaélés és könnyű testi sértés miatt megindította a fegyelmi eljárást.

— **Népgyűlés Ó-Becsén.** Az ó-becsei olvasóköri által egybehívott népgyűlés f. hó 17-én a választók impozáns részvétel mellett ment véghez. A gyűlés elítélte a 14. és 25-ik paragraphusokat és egyhangulag elhatározta, hogy az ó-becsei kerület képviselőjét, Popovics Vazult, a 14-ik és 25. §. ellen való szavazásra fogja felszólítani. A gyűlés rendben folyt le és csendben oszlott szét.

— **Timsó a rovarok ellen.** Ha a falak, ágyak és más butorok azon helyeit, hol a poloskák fészkelnek forró timsóoldattal bekenjük, azok onnan eltűnnek és oda többé soha sem fészkelődnek be. Ha a szobák falait és padlatait oly mézzsel meszeljük, melybe előbb csekély mennyiségű timsót kevertünk, akkor ezen szobákban a legyek nem tartózkodnak.

— **A viasz mint tyukszemirtő.** Tiszta sárga viaszt kenjünk egy oly darabka papírra, melylyel a tyukszem befedhető. Ezt néhány napon át a tyukszemen hagyva, a tyukszemet tövestül ki lehet venni.

— **Messzi elterjedt betegség.** Az összes bajok közül, melyeknek az emberi nem alá van van vetve, egyik sincs annyira elterjedve, mint a kimerülés és gyengeség. Ezen betegségek szellemi és testi bajokat okoznak, idegesség, főfájás, álmatlanság mutatkoznak és ahelyett hogy a beteg az álomtól felébredne, reggelenként meg kimerültebb mint amidőn este lefeküdt. Az erő lassanként fogy, hanem a betegségnek tulajdonképeni oka ismeretlen. Majd az egész idegrendszer meg van támadva és a gyomor nem képes ételt befogadni, annál kevésbé elemészteni. Amidőn ilyen betegség jelentkezik, igen tanácsos olyan gyógyszerhez folyamodni, amelyet többek között Benckovics is kitűnőnek talált, aki éppen arról értesít, hogy e gyógyszer folytán egyik veszélyes paciense felgyógyult. Ára egy palacknak 2 frt. Kapható minden gyógyszerárban. Főrakár amely árjegyzékét kívánatra ingyen és bérmentve küldi: Warner H. H. Pozsonyban.

— **A Schvarecz-féle könyvkötészetbe** egy jó magaviseletű fiú tanonczul felvétetik.

Színház.

Szombaton, február 16-án színre került Gerő Károly vigjátéka, az „E l a d ó l e á n y” 3 felvonásban, a czimzerepben Polgár Fánival, kinnek naiv szereplése teljesen sikerült. Imre gazdatiszt: Szerdahelyi F. szintén tetszés mellett játszott. Szoboszlai Andor gróf, nagykövet: Kövesy Gy. és Csengi Ákos: Tukorai, jeles alakításukkal a darab hatását és élénkségét nagyban emelték. Márta mama: Olaszné, ez alkalommal láttuk őt először nagyobb szerepkörben, s már is oly elismerésben részesült, hogy a kivított siker után ítélve még jeles színésznővé művelheti ki magát. Szoboszlai grófnő: Timárné R., Csengi Klementin bárónő: Kövesyné, Draskó Etelka: Berényi Gizella, Torday Elemér: Batosi E., Mihály szolgál: Asztalos voltak. Az előadáson tekintélyes számú közönség jelent meg.

Vasárnap, febr. 17-én bérlétszünetben „A v é n k u p e c z” Berczik Árpád népszimnyé

került előadásra. A salon-vigjátékok írójának erejét kár volt a darabra vesztegetni, mert ez a tér — mint tapasztaltuk — nem neki való. — Színészeink különben jól játszottak mind, s a megjelent közönség — kiváltképp a karzat derekasan mulatott.

Kedden, február 19-én Kőszeghy Géza nagy operettjét a „Pipacsosz királyt” mutatta be a társulat, kielégítő előadásban. Igazán sajnálatos, hogy a hosszas ros időjárás sokat elvont az estén is a színháztól, ugyanígy, hogy a terem csak egy kongott az ürességtől. E miatt szinte hallani véljük az igazgató úr — tárczájának nehéz sóhaját! . . .

Szerdán, február 20-án Polgár Fanni jutalomjátékául „Iskarióth”, dráma, dr. Váradi Antalól. Ha van műfaj, szerepalakítás, mi a színész tehetségét komoly próbára teszi, úgy az bizonyára a dráma és ennek szerepköre. Epen ezért, a provinciális kisebb színpadon nagy igényeket nem szabad kötni a drámai előadáshoz, mert az illetőt — többé-kevésbé — csalódás érheti. — E sorok íróját nagyobb színpadi csalódás alig érte még, mint minőt „Iskarióth” előadása alkalmával tapasztalt. Sietek előre kijelenteni, hogy a csalódás ez uttal — részéről — a lehető legkellemebb volt! Zentai színpadon ennél jobb drámai előadás producálva még aligha volt. Gratulálunk kell ez okból első sorban a rendezőnek, Szerdahelyinek, ugy továbbá minden egyes szereplőnek! Mindannyia jelesen működött. — Polgár Fanniról, az est hősnőjéről (Magdolna), Bátosiról (Iskarióth) a legmelegebb elismerés hangján kell szólnunk; hasonlóképp Olasznéról (János apostol) s a többről mindannyiról, kik igazán szépen s szívből játszottak. Eljenek! — Örömmel jegyezzük meg, hogy a nagy színterem egészen megtelt.

Csütörtökön, február hó 21-én adatott Planquette R. lítványos nagy operettje „Rip Van Winkle” 2 szakasz, 3 felvonásban, Szigethy István műkedvelő nr felléptével a czímszerepben, ki a jótékony cél iránti tekintetből, melyre az előadás jövedelmének egy része fordítatik, volt szíves az előadás sikerére közreműködni. Az előadás látogatottságához kötött reményeink azonban a rendkívüli sáros ut és kellemetlen időjárás következtében nem teljesültek, s így közönség ámbár volt elég, de még sem nagy számmal, de a mely azért eléggé képes volt méltatni Szigethy István ur által produkált szép eredményt. — Ének-szólói mind jók voltak, igen sikerültek s tapsokat arattak, — míg előadása, játéka még gyakorlott színészeknek is becsületére vált volna, főleg Rip nehéz

s művészetet igénylő szerepkörében. — Kileptekor tapsviharral fogadtattott, később pedig minden felvonás végén egy — sőt két ízben is lámpák elé hívatott. Allice: Némethy Gizella éneke a harmadik felvonásban újratott. Igézetkeltő alak volt mint a kékhegység szelleme, mely csztuemben lámpák elé hívatott. Az előadás folyamán, mely minden tekintetben sikerült, dícséretes szereplést tanúsítottak még Derrik polgármester; Szerdahelyi F. és Van der Bild orvos; Tukorai. Sikeres műkedvelői szerepléséhez Szigethy István urnak pedig gratulálunk.

Irodalom.

— **Technologiai Lapok.** Ily című folyóirat jelenik meg január 15. óta. Tábornszky Ottó a kir. technologiai iparmuzeum igazgatójának szerkesztése alatt. Tartalmas szakközlöny ez, melyre felhívjuk a technikai haladásra törekvő iparosaink figyelmét. Megjelenik havonta 2-szer, előfizetési díj egész évre 5 ft.

— **Rózsavölgyi és Társánál** újonnan megjelent zeneművek, melyek Schvarcz Sándor könnykereskedésében is kaphatók:

Gyász dalok férfikarra ára 1 ft. Nevezett gyászdalokat dalárdáknak különösen azért ajánlhatjuk, mivel ilyenmü karénekek magyar szöveggel eddig nem léteztek és temetkezési szertartásoknál lélekemelő hatásukat sohasem tévesztik el.

Hoffer Károly „Verseny” Polka ára 60 kr.

— „Schneeflocken” Polka ára 60 kr.

E táncok bájos dallamokkal nagy népszerűségnek örvendenek és az idei elite-bálok leghatásosabb darabjainak bizonyultak.

Balázs Kálmán 50. mű. Jolán-csárdás ára 50 kr. E kitéző és fővárosunkban legkedveltebb népzeneész elegáns modorban tartott, dallamos csárdás, nagy népszerűségnek örvend.

Kolozsváry Gyula 4 kedvelt népdal ára 60 kr. Kolozsváry álnév alatt Káldy Gyula, hazánk kiváló zeneszerzője rejtőzik. — E dalok annál is inkább sikerre számíthatnak, mivel azok ismert és közkedveltségnek örvendő daloknak mesteri átdolgozása.

Dankó Pista eredeti dalai 13. mű III. füzet, ára 2 ft 20 kr. E jeles czigányprimás, — ki csak e napokban vitte el a győzelmi pálmát

Nádor Gyula öndász és zeneszerző (?) felett, amennyiben egy világszerte ismeretes eredeti dala („Nem jó mindig, minden este . . .”) ügyben — melyet Nádor föle szemérmetlen módon plagizált — a bpesti kir. törvényszék az ő javára döntött, elmarasztalván nevezett öndászt 1000 ft körüli perköltségek viselésére — ez új dalával újra bizonyítékát nyújtotta kiváló genialitásának, melylyel csodálkozásunkat teljes mérvben kiérdemelte. A zongorázó közönségre nézve nagy érdeklél fog birni azon körülmény, hogy ezen legújabb füzetnek zongora és énekhangra való áttételét szintén Erdelyi Sándor eszközölte, ki az előbbi füzetekből már eléggé ismeretes kitéző transcribáló tehetségéről.

Vasuti menetrend.

BUDAPEST—ZIMONYI IRÁNY

	expr.	szem.	gyors.	omn.
Budapest indulás	5 38	8 —	2 28	9 10
Szabadka érkezés	8 54	1 03	6 06*	8 50
Szabadkáról indulás felfelé	8 59	1 46	6 18*	5 50*
Csantavér érkezés	—	2 29	—	6 42
Csantavérről felfelé	—	9 21	1 04	10 26
Szabadka érkezés	6 08	9 41	1 45	10 52*
" indulás	6 10	9 53	2 25	11 22*
Budapest érkezés	9 40	1 42	7 30*	6 50*

SZABADKA-BAJAI SZÁRNYVONAL.

	vegy.	szem.
Szabadka indulás	5 45*	2 45*
Baja érkezés	8 52	5 02
Baja indulás	6 50*	10 26
Szabadka érkezés	10 —*	12 40

SZABADKA-ESZÉK-VILLÁNYI IRÁNY.

	vegy.	szem.	vegy
Szabadka indulás	5 25*	2 10	6 40*
Zombor érkezés	8 05	3 47	9 27
Eszték "	1 47	6 18	4 25
Villány "	3 47	—	6 21
Villány indulás	—	1 08	9 20*
Eszték indulás	8 26	3 46	11 31
Zombor	11 19	8 10*	6 59
Szabadka érkezés	12 55	10 42*	9 05

HORGOS—SZABADKA és HORGOS—SZEGED.

	szem. v.	szem. v.	vegy
Horgosról indul	8.40	12.25	9.36*
Szabadkára érkezik	9.34	1.20	10.36
Horgosról indul	3.34	7.27*	6.35
Szeged érkezik	4.13	8.06*	7.16

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos:
Schvarcz Sándor.

SCHVÁRCZ SÁNDOR

könyv- és papirkereskedése, könyvnyomdája és könyvkötészete
ZENTÁN.

A t. közönség becses figyelmét felhívom azon körülményre, hogy 14 év óta fennálló
KÖNYV-, ZENEMŰ-, PAPIR-, IRÓ- S RAJZSZERKERESKEDÉSEMET
tetemesen kibővítettem és izlésesen berendeztem.

Kapható nálam a **nemzeti irodalom remekei** füzve vagy diszesen kötve, **ifjúságitatok, képes könyvek,**
legdiszesebb **albumok** és **emlékkönyvek** nagy választéka, **imakönyvek** esont- és bársony diszítéssel,
diszlevélpapírok, írómappák, diszes irodai készletek Élez-, közhasznu- és szaknaptárakban
dus választék.

A legújabb betűkkel berendezett

KÖNYVNYOMDÁMBAN

elvállalok minden e szakmába vágó munkát, u. m.
FOLYÓIRATOKAT, KÖRLEVELEKET, NÁSZ-, GYÁSZ- ÉS VIGALMI JELENTÉSEKET, ROVATOS IVEKET,
bármily nagyságu FALRAGASZOKAT, KÖZSÉG-BÍRÓSÁGI NYOMTATVÁNYOKAT, NÉVJEGYEKET.

Ajánlom továbbá a kor igényeinek megfelelően felszerelt

KÖNYVKÖTÉSZETEMET.

Nyomatott Schvarcz Sándornál Zentán.